OPD 23/10/2026 Gezonde mond-gesprekstafels

4 tafels:

1. Omgaan met weerstand en zorgweigering bij mondzorg bij personen met dementie
2. Toegankelijkheid van professionele mondzorg (tandartsen en mondhygiënisten) voor personen met dementie
3. Mondzorg ondersteunen bij thuiswonende personen met dementie
4. Mondzorg is geen taak/prioriteit van zorgverleners binnen dementiezorg

Volgende vragen kwamen bij elke tafel aan bod:

Te bespreken per tafel:

- Wat komen jullie concreet tegen in de praktijk? Hoe gaan jullie daar mee om?
- Wat werkt vandaag al goed?
- Welke aanpak of tips hebben jullie zelf?
- Welke partners kunnen hierbij een rol spelen?
- Waar loopt het volgens jullie nog vast?

Tafel 1: Omgaan met weerstand en zorgweigering bij mondzorg bij personen met dementie

Vormen van weerstand die we concreet tegenkomen in de praktijk:

- Mond niet opendoen
- Tandenborstel klemmen
- Weglopen
- Boos worden
- Vals gebit niet willen uitdoen, wisselen met anderen
- Vals gebit uitdoen of niet als geschikt aanvoelen

Wat werkt vandaag al goed?

- Samenwerken met gezinszorg (dagverzorgingscentrum)
- 'Externe ogen' zorgen ervoor dat mondzorg soms vlotter verloopt
- Wanneer personen met dementie gewoon zijn om met een elektrische borstel te poetsen, dan lijkt deze handeling langer vlot te lopen
- “Leesbaarheid” van omgeving

Welke aanpak of tips hebben jullie zelf?

- Techniek spiegelen door hulpverlener
- Mondzorg hoeft niet per se gekoppeld te zijn aan de ochtend, kan ook op andere momenten doorheen de dag
- Specifiek bijtstuk vanuit ZH (neuro) kan toegepast worden

Welke partners kunnen hierbij een rol spelen?

- Keukenpersoneel opleiden om aandachtig te zijn bij het opruimen: bewoners kunnen hun vals gebit in servieten achterlaten (zowel WZC als keuken)
- Verschillende disciplines (ergo, logo, zorg, …) laten proberen om op mondzorg in te zetten

Waar loopt het volgens jullie nog vast?

- Een elektrische tandenborstel geeft een extra prikkel, wat voor onrust kan zorgen bij de persoon
- Wanneer mensen in de zorg keuzes moeten maken in de zorg omwille van tijdsgebrek, wordt de mondzorg vaak het snelste achterwege gelaten.
- Waar krijgen hulpverleners opleiding hieromtrent? Niet alleen aandacht aan kennis, maar ook aan de beeldvorming en aandacht voor de mond is van belang. Start bij opleiding.

Uitdagingen/suggesties:

- Handvatten voor zorgpersoneel aanbieden
- Het belang van mondzorg nog meer in de kijker zetten en aanbrengen, ook bij de directie
- Aansluiting van mondzorg in “het systeem” van de hulpverlener

Tafel 2: Toegankelijkheid van professionele mondzorg (tandartsen, mondhygiënisten) voor personen met dementie

Gerodent + tandartsen op bezoek

Toegankelijkheid?

Vaak komen de tandartsen maar één à twee keer per jaar langs en hebben toch een hoge kostprijs. Wat is er eigenlijk daarnaast of in de tussenperiode wanneer een persoon bijv. een tand kwijt is?

➔ Wanneer de werking/ WZC dicht gelegen is bij een ziekenhuis, kan je daar mogelijks beroep op doen.

Aanpak?

- Gerodent heeft een nieuwe voorwaarde inzake plaats van behandeling. Een extra verplaatsing (stoel – tillift) is intensief voor een bewoner.
- Hoe geschoold en ervaren zijn de tandartsen (studenten?) van Gerodent in het omgaan met dementie?
- Hygiëne**:** De tandartsen gebruiken een ultrasone voor het reinigen van de mond, maar neemt niet alles weg. Wordt hun mond dan wel degelijk grondig gereinigd?
- De bewoners zitten met vier mensen in één ruimte, dit laat weinig toe voor privacy en kan ervoor zorgen dat paniek bij de ene bewoner snel overslaat naar de andere bewoners in de ruimte.
- Sommige bewoners hebben hun oude tandarts die nog op bezoek komt voor controle. Belang om dit af te stemmen op welke momenten dat dit gebeurt zodat het gepast is.

Communicatie:

De communicatie verloopt globaal, weinig persoonlijk. Daarnaast is er weinig zeggenschap in de behandeling voor de persoon. Er wordt vaak, over de bewoner heen, met de medewerkers gepraat.

➔ Wanneer er geen zorgmedewerker aanwezig, moet men beroep doen op vrijwilligers of mantelzorgers om de bewoners te ondersteunen. Er wordt daarbij opgemerkt dat deze vrijwilliger of mantelzorger niet altijd sterk genoeg is om in gesprek te gaan om de belangenbehartiging voor de bewoner te verdedigen.

Nabehandeling

In sommige gevallen worden er veel tanden tegelijk getrokken. Bewoners begrijpen niet altijd waarom al die tanden getrokken worden en ervaren de nodige pijn achteraf.

Kostprijs tandarts is een drempel (terugbetaling is afhankelijk van ingreep)

Tafel 3: Mondzorg bij thuiswonende personen met dementie

Wat komen jullie concreet tegen in de praktijk?

- Gezinszorg: Zorgkundigen kunnen mondzorg onder de aandacht brengen. Verzorgenden zouden meer tijd kunnen nemen om dit te doen, waarbij ze het ook bespreken met de persoon in kwestie. ➔ Zou het eventueel een optie zijn dat dit kan opgenomen worden onder de verzorgende taken?
- Maatschappelijk werk: Zij hebben er zicht op door de medische achteruitgang.
- Verpleging: De verpleging is soms gegeneerd of nemen mondzorg niet op
- Tandartsen in thuiszorg

Wat werkt vandaag al goed?

Zolang er geen tegenwerking is of mensen zich nog kunnen verplaatsen, is er geen probleem.

Welke aanpak of tips hebben jullie zelf?

- Probeer zo lang als mogelijk bij hun vaste tandarts te gaan
- Indien toegelaten: personen hun tanden laten poetsen met hun vinger en/of met doorslikbare tandpasta
- Overleg met verpleging, Dienst Maatschappelijk Werk en gezinszorg

Welke partners kunnen hierbij een rol spelen?

- Verpleging
- Gezinszorg
- Dienst Maatschappelijk Werk
- Mantelzorger

Waar loopt het volgens jullie nog vast?

De taboe rond mondzorg merken we op als het grootste probleem.

Tafel 4: mondzorg is geen taak/prioriteit bij zorgverleners binnen dementiezorg

Wat komen jullie concreet tegen in de praktijk?

- Gebrek aan kennis
- Tijdsnood
- Weerstand bij het personeel zelf
- Verliezen van het gebit
- Geen tandartsen die willen helpen

Wat loopt momenteel al goed?

Reiniging van prothesen verloopt goed.

Welke aanpak of tips hebben jullie zelf?

- Graveren van gebit
- Opleiden van keukenpersoneel om aandachtig te zijn bij opgevouwen servietten (vals gebit).
- Vragen om hulp en kennis van logopedisten
- Voortonen met eigen tandenborstel, vlindertechniek toepassen
- ‘Spelen’ met tandenborstel
- Roulement voor ‘grote reiniging’ van gebit